

Anthony
Horowitz

NŮŽ V RÁNĚ

Přeložila Lucie Johnová

argo

Anthony Horowitz

NŮŽ V RÁNĚ

Z anglického originálu *The Twist of a Knife*, vydaného nakladatelstvím

Century v Londýně roku 2022, přeložila Lucie Johnová.

Obálku pro české vydání graficky upravil a sazbu zhotovil Ivan Mráz.

Odpovědný redaktor Miloš Urban.

Technická redaktorka Saša Švolíková.

Korektury Mirka Jarotková.

Vydalo nakladatelství Argo,

Miličova 13, 130 00 Praha 3,

argo@argo.cz, www.argo.cz,

roku 2026 jako svou 6067. publikaci.

Vytiskla tiskárna TNM Print.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-4965-4

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS

sklad: Za Halami 877

252 62 Horoměřice

Tel.: 226 519 383

e-mail: odbyt@kosmas.cz,

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v přátelském
internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

Každý svou cestou

„Je mi líto, Hawthorne, ale odpověď zní ne. Naše smlouva vypršela.“

Strašně nerad jsem se s Hawthornem dohadoval. A nejen proto, že jsem pokaždé prohrál. Ten člověk ve mně dokázal probudit pocit viny už kvůli tomu, že se vůbec pokouším vyhrát. Když někdy přešel do útoku, dokázaly se na mě ty temné hnědé oči dívat velice zuřivě, ovšem jakmile jsem se mu postavil, objevil se v nich tak bolestný a nejistý výraz, že mě to přimělo ustoupit a omluvit se i v případech, kdy jsem si byl naprosto jistý, že jsem v právu. Už jsem se o tom někde zmiňoval, ale těmi svými náladami mi občas připomínal malé dítě. Nikdy jsem tak docela nevěděl, na čem s ním jsem, a tím pádem pro mě bylo téměř nemožné o něm psát. A právě o tomhle jsme se teď čirou náhodou zrovna bavili.

Sledoval jsem Hawthorna při vyšetřování tří případů a vzešly z toho tři knihy. První už vyšla. Druhou právě četla má agentka (tou dobou už ji měla dva a půl týdne, ale ještě mi k ní neřekla ani slovo). Třetí jsem se chystal začít psát koncem roku a byl jsem přesvědčen o tom, že to nebude nijak těžké, protože jsem si zápletku pochopitelně už prožil a věděl jsem, jak to dopadne. Smlouva byla na tři knihy a mně osobně tři bohatě stačily.

S Hawthornem jsem se už nějaký ten pátek neviděl. Podle záplavy detektivek, které člověk vidí v knihkupectvích a v televizi, by si jeden myslel, že k nějaké vraždě dojde každou hodinu, ale v normálním

životě to takhle naštěstí nechodí. A tak od našeho návratu z ostrova Alderney, kde jsme za sebou nechali pouhé tři mrtvolky, uplynulo už několik měsíců. Neměl jsem ponětí, co Hawthorne celou tu dobu dělal, a abych byl upřímný, nijak zvlášť jsem na něj nemyslel.

A pak mi zničehonic zavolal a pozval mě na návštěvu do svého londýnského bytu – což bylo už samo o sobě dost překvapivé, protože obvykle platilo, že když jsem se chtěl dostat do domu, musel jsem zazvonit na někoho jiného a předstírat, že jsem kurýr s nákupem. River Court je nižší bytový komplex nedaleko Blackfriars Bridge postavený v sedmdesátých letech a Hawthorne obýval bytový prostor v nejvyšším patře. A byl to opravdu spíš „prostor“ než skutečný byt. Nábytku poskrovnu, stěny bez jediného obrázku, žádný osobní majetek až na modýlky značky Airfix, které Hawthorne rád slepoval, a počítačové vybavení, jež používal, když se potřeboval nabourat do policejní databáze. S tím posledním mu pomáhal dospívající chlapec z bytu o patro níž. Jmenoval se Kevin Chakraborty, a když jsem měl před časem náhodou možnost nahlédnout k němu do pokoje, utrpěl jsem šok, protože si jako spořič obrazovky vesele používal mou soukromou fotku se synem. Přiznal se tehdy, že mi ji ukradl z telefonu, a navrch mi vysvětlil, že mimo jiné taky pomohl Hawthornovi proniknout do systému automatického rozpoznávání registračních značek aut využívaného hampshirskou policií. Nijak vehementně jsem proti tomu neprotestoval, zčásti proto, že jsme díky němu získali důležité informace, a kromě toho – kdo by se chtěl pouštět do sporu s pubertákem, který je upoutaný na invalidní vozík? Neřekl jsem o tom nikdy ani Hawthornovi. Koneckonců toho člověka vyhodili od policejního sboru poté, co srazil ze schodů jednoho nechvalně známého pedofila. Možná má jistý morální kompas, nicméně o tom, kam ho namíří, si rozhoduje po svém.

Ten byt mimochodem není jeho. Dokonce si ho ani nepronajímá. Tvrdil mi, že se o něj jen „stará“ a že mu ho dohodil jakýsi londýnský realitní agent, o kterém řekl, že je jeho „něco jako nevlastní bratr“. A přesně tohle byla u Hawthorna ta potíž. On prostě nemohl mít

nějaké nekomplikované příbuzné, jako třeba švagrovou nebo bratrance nebo tak něco. S manželkou žili odloučeně, ale pořád měli relativně blízký vztah. Všechno, co se Hawthorna týkalo, bylo zkrátka složité, a bylo vlastně jedno, na co jsem se ho zeptal, protože jeho odpovědi stejně nikdy nikam nevedly. Celé to byla jedna velká frustrace.

Teď jsme tedy seděli spolu u něj v kuchyni obklopeni nablýskaným chromem a dokonale čistými pracovními plochami. Došel jsem sem ze svého bytu v Clerkenwellu pěšky: bydleli jsme jen čtvrt hodiny od sebe, a tím byl onen emocionální odstup mezi námi ještě pozoruhodnější. Hawthorne měl na sobě jako obvykle kombinaci kalhot od obleku a bílé košile, nicméně místo saka si pro jednu navlékl šedý svetr s kulatým výstřihem. Neformální varianta. Uvařil mi čaj a byl natolik pozorný, že mi nabídl i něco sladkého, přesněji řečeno čtyři tyčinky KitKat naaranžované na talíři do jakési mřížky, jako by to byla hrací plocha připravená na partii piškvorek. Hawthorne pil černou kávu a po ruce měl i neodmyslitelnou krabičku cigaret.

Chtěl, abych o něm napsal čtvrtou knihu, kvůli tomu se se mnou chtěl sejít. Já už se však rozhodl, že o něm další knihu psát nechci. Proč? Tak zaprvé – a bez ohledu na to, že mě naše dosavadní spolupráce stála návštěvu na úrazovém oddělení ve dvou londýnských nemocnicích – se ke mně Hawthorne nikdy nechoval zrovna mile. Od samého začátku mi dával jasně najevo, že náš vztah bude čistě pracovní. Chtěl někoho, kdo by o něm psal, protože potřeboval peníze, a aby to ještě „vylepšil“, rovnou mě informoval, že jsem ani nebyl první spisovatel, na kterého se obrátil. Pokud jde o mě, byl jsem rozhodnutý, že další knihu psát nebudu, ještě než jsem k Hawthornovi dorazil. Čeho je moc, toho je příliš. Už mě nebavilo, že se mnou jedná, jako bych byl jen nějaký jeho poskok. Chtěl jsem napsat spoustu příběhů, ale taky je mít všechny pod kontrolou – něco takového ovšem Hawthorne nebyl schopný pochopit. My spisovatelé nepíšeme své knihy pro ostatní. Píšeme je pro sebe.

„Teď nemůžete přestat,“ přesvědčoval mě Hawthorne. Na chvilku se zamyslel. „*Pohřeb na přání* byl fakt dobrej.“

„Vy jste ho četl?“

„Částečně. A měl skvělé kritiky! Měl byste ze sebe mít radost. V *Daily Mailu* psali, že je to báječná zábava.“

„Já kritiky nečtu – ostatně tohle psali v *Expressu*.“

„Váš nakladatel chce další díly.“

„Jak tohle víte?“

„Od Hildy.“

„Od Hildy?“ Nevěřil jsem vlastním uším. Hilda Starková byla má literární agentka – právě ta, která mi kdysi radila, abych se do tohoto projektu vůbec nepouštěl. Ještě dnes jsem měl před očima výraz její tváře, když jsem jí prozradil, že s Hawthornem pojedeme půl na půl. Nedávno se ti dva setkali v nakladatelství Penguin Random House a já na vlastní oči viděl, jak ji Hawthorne okouznil, přesto mě značně překvapilo, že se spolu ti dva baví, když u toho nejsem. „Kdy jste s ní mluvil?“ chtěl jsem vědět.

„Minulý týden.“

„Cože? Vy jste jí volal?“

„Ne. Zašli jsme spolu na oběd.“

Z té odpovědi se mi zatočila hlava. „Vždyť vy přece neobědváte!“ vyjel jsem na něj. „A vůbec, co se s Hildou máte co scházet? Je to moje agentka!“

„Moje už teď taky.“

„To myslíte vážně? Vy jí dáváte patnáct procent?“

„No, vlastně se mi to povedlo trochu srazit.“ Spěšně pokračoval. „Hilda si myslí, že bychom mohli získat smlouvu na další tři knihy. S vyšší zálohou!“

„Já nepíšu pro peníze.“ Nechtěl jsem, aby to vyznělo tak upjatě, ale byla to pravda. Psaní pro mě byl vždycky velice osobní proces. Je to můj život. Dělá mě šťastným. „Každopádně to na věci nic nemění,“ dodal jsem. „A ostatně o vás další knihu ani napsat nemůžu. Vždyť nemáte žádné nové případy.“

„V tuhle chvíli ne,“ připustil. „Ale mohl bych vám vyprávět o pár starších.“

„Z doby, kdy jste sloužil u policie?“

„Po tom, co jsem odešel. Třeba ta záležitost v Riverside Close v Richmondu. Někdo tam v jedné nábí slepé ulici umlátil chlapa klavírem. To by vás bavilo, Tony! Moje první soukromý vyšetřování.“

Vzpomněl jsem si, že se o tomhle případu zmiňoval, když jsme spolu byli na Alderney. „Možná je to skvělý příběh,“ pokrčil jsem rameny. „Ale já o něm psát nemůžu. Nebyl jsem u toho.“

„Mohl bych vám vyprávět, jak to bylo.“

„Je mi líto, ale nemám zájem.“ Natáhl jsem ruku po jedné z tyčinek, ale pak jsem si to rozmyslel. Působily poněkud nevábně. Takový čokoládový hashtag. „Ostatně problém nespočívá jen ve zločinech samotných, Hawthorne. Jak o vás můžu psát, když o vás skoro nic nevím?“

„Jsem detektiv. Co víc potřebujete vědět?“

„Tohle už jsme probírali. Víím, že si hodně potrpíte na soukromí. Ale musíte se na to podívat z mojí perspektivy. Nemůžete mít hlavní postavu, která o sobě nic neprozradí. A abych byl upřímný, mám s vámi pokaždé pocit, jako bych narazil na tlustou zeď.“

„A co teda chcete vědět?“

„To myslíte vážně?“

„No tak se ptejte!“

„Dobře.“ Na mysli mi rázem vytanulo snad dvacet otázek, položil jsem mu ale tu, která mě napadla jako první.

„Co se stalo v Reethu?“

„To ani nevím, kde je.“

„Tehdy v té hospodě v Yorkshiru tvrdil jistý Mike Carlyle, že se s vámi zná z Reethu. Oslovil vás ale jako Billyho.“

„Tak se prostě spletl. Měl mě za někoho jinýho.“

„A něco jsem vám zatím neřekl.“ Odmlčel jsem se. „Když jsem se vrátil z Alderney, přišel mi pohled. Od Dereka Abbotta.“

Abbott byl ten člověk usvědčený z šíření dětské pornografie, se kterým jsme se na Alderney setkali. To on údajně kdysi, po svém zadržení, spadl na policejní stanici ze schodů.

„To vám ho poslal z pekla?“ zvedl Hawthorne obočí.

„Napsal mi to, ještě než zemřel. Měl jsem se vás zeptat na Reeth.“

„O žádném Reethu nic nevím. Asi to bude nějaká vesnice nebo město. Nikdy jsem tam nebyl.“

Věděl jsem, že lže, ale nemělo smysl se s ním hádat. „Tak fajn,“ pokrčil jsem rameny. „Povězte mi tedy něco o své ženě. A o synovi. A co ten váš bratr, ten realitní agent? A kolik vám vlastně je? Na Alderney jste tvrdil, že devětatřicet, ale podle mě budete starší.“

„To od vás není moc hezký.“

Pokračoval jsem, jako by nic neřekl. „Proč slepujete všechny ty modýlky? Co to má všechno znamenat? Proč nikdy nejíte?“

Hawthorne si rozpačitě poposedl. Ruka se mu pohnula směrem ke krabičce cigaret a bylo mi jasné, že má hroznou chuť si zapálit. „Nic z toho vědět nepotřebujete,“ namítl. „O tomhle ty knížky přece nejsou. Jsou o vraždách!“ V jeho podání to vyznělo, jako by násilná smrt byla něco lákavého, něco, po čem by měl člověk bažít. „Když už tam o mně chcete něco psát, proč si to prostě nevymyslíte?“

„A přesně v tomhle je jádro pudla!“ vykřikl jsem. „Já si prostě příběhy rád vymýšlím. Není pro mě nijak snadné psát knihu, když nevím, jak dopadne. Nebaví mě chodit pořád tři kroky za vámi, jako nějaká detektivková obdoba prince Philipa. Je mi líto, Hawthorne, ale pro mě to žádná velká zábava nebyla. Dvakrát jsem skončil pobodaný! Nikdy jsem se ani nepřiblížil tomu, abych něco odhalil. A vůbec, i kdyby se mi čirou náhodou v naší spolupráci pokračovat chtělo, vy přece žádné případy, které bychom mohli vyšetřovat společně, nemáte. A taky jsem si naběhl s těmi názvy.“

„Měl jste tu první knížku nazvat *Hawthorne zasahuje*.“

„To jsem nemyslel.“ Nakonec jsem po jedné z tyčinek KitKat přece jenom sáhl. Ne že bych na ni měl chuť. Jenom jsem chtěl narušit vzor, který vytvářely. „Jde o ten koncept. Prostě nefunguje.“

Každá knížka měla mít v názvu něco spojeného se smrtí, ale nechťel jsem, aby se některé z těch slov v dalších názvech opakovalo. *Pohřeb na přání, Rozsudek smrti, Fronta na vraždu*. Už mi docházely výrazy.

Mrtvá v knihovně? Ať žije nebožtík? Vrah je zahradník? Všechno už tu kdysi bylo. I nedostatek alespoň trochu originálních nápadů na další názvy mi napovídal, že z téhle spolupráce měla vzejít jenom trilogie.

„Mohl byste si najít někoho jiného,“ navrhl jsem nepřesvědčivě.

Pokrčil rameny. „Já s váma pracuju rád, kamaráde. My dva spolu docela vycházíme... víceméně. Navzájem si rozumíme.“

„Nejsem si jistý, jestli vůbec něčemu rozumím,“ zavrtěl jsem hlavou. Bylo to zvláštní a vůbec jsem nečekal, že naše setkání proběhne v tak deprimujícím duchu. Myslel jsem si, že to prostě uzavřeme a každý půjdeme svou cestou. „Neloučíme se přece nadobro,“ pokračoval jsem. „Ještě mají vyjít dvě knihy. Uvidíme se v nakladatelství. A třeba nás čekají i další literární festivaly – ačkoli po tom posledním budou mít možná organizátoři strach nás někam zvát.“

„Já myslel, že jsme to zvládli dobře.“

„Přišli tam o život tři lidi!“

Takhle skleslého jsem Hawthorna ještě neviděl. Najednou jsem si uvědomil, že ať už říkám cokoli, přece jen se mezi námi utvořilo jisté pouto. Koneckonců není možné společně vyšetřovat smrt sedmi lidských bytostí, a přitom se nesblížit. Hawthorna jsem obdivoval, měl jsem ho rád, a když jsem o něm psal, vždycky jsem se snažil, aby působil sympaticky. Náhle jsem chtěl být co nejrychleji pryč.

Tyčinku KitKat jsem nesnědl. Dopil jsem čaj a vstal.

„Poslyšte, Hawthorne,“ řekl jsem, „jestli se něco objeví, nějaký další případ, dejte mi vědět, a já si to třeba ještě nechám projít hlavou.“ Ale už ve chvíli, kdy mi ta slova vycházela z úst, jsem si byl naprosto jistý, že se mi neozve.

„Jasně,“ přikývl.

Vydal jsem se ke dveřím, ale než jsem tam došel, ještě jsem se otočil. Chtěl jsem se rozloučit v povzbudivějším duchu. „Příští týden má premiéru moje hra,“ nadhodil jsem. „Nechtěl byste se přijít podívat?“

„Co je to za hru?“

Byl jsem přesvědčený, že už jsem mu to říkal. „Jmenuje se *Mind-game – Líbezná vyhlídka*. Je to v podstatě thriller. Hrají tam Jordan

Williams a Tirian Kirke. “Ti dva byli známí herci, nicméně se nezdálo, že by o nich Hawthorne někdy slyšel. „Bude se vám to líbit. Dávají to v divadle Vaudeville.“

„To je kde?“

„Na Strandu... naproti hotelu Savoy. Po premiéře se koná večírek a bude tam i Hilda.“

„Co je to za den?“

„Úterý.“

„Promiňte, kamaráde.“ Odpověď přišla bez sebemenšího zaváhání. „V úterý večer už něco mám.“

No fajn, pokud se k tomu chtěl stavět takhle, nehodlal jsem ho přemlouvat. „Škoda,“ pokrčil jsem rameny a šel.

Když jsem na zpáteční cestě do svého bytu v Clerkenwellu kráčel podél Temže k mostu, byl jsem trochu skleslý. Věděl jsem, že mé rozhodnutí ohledně dalších dílů bylo správné, ale přesto jsem měl pocit, jako bych něco nedotáhl do konce, jako bych si nechal nějakou příležitost proklouznout mezi prsty. Byl bych toho o svém společníkovi opravdu moc rád zjistil víc. Dokonce jsem si pohrával s myšlenkou, že do toho Reethu zajedu. Teď ale bylo téměř jisté, že už se s Hawthornem nikdy neuvidím.

Tady je ovšem ten otravný háček...

Navzdory všemu, co jsem tu až doteď napsal, vám musí být jasné, že dojde k další vraždě, protože kdyby ne, proč bych vůbec něco psal? Už samotný fakt, že tuhle knihu včetně té nezbytné krvavé skvrny na obálce držíte v ruce, jaksi kazí moment překvapení. Jen to dokazuje, s jak obrovskou nevýhodou se musí spisovatel potýkat, když píše podle pravdy a o skutečných událostech.

Jedno jsem však zatím nevěděl. První tři knihy mi sice způsobily problémů až až, nicméně s touhle to mělo být ještě mnohem, mnohem horší.

Mindgame – Líbezná vyhlídka

Miluju divadlo. Když se ohlédnu do minulosti, vybaví se mi – a to velmi živě – večery, kdy jsem zažíval pocit naprostého štěstí; když se herecké výkony, hudba, kostýmy, režie a pochopitelně i samotná hra propojily do zážitku, který se mnou, jak vím, zůstane navždy. Inscenace muzikálu *Sázky z lásky*, kterou v roce 1982 uváděli v The National Theatre. *Nicholas Nickleby* v RSC. Skvěle vystavěná komedie Michaela Frayna *Bez roucha*. Ian Richardson a Richard Pasco vyměňující si každý večer role v nastudování *Richarda II.* v režii Johna Bartona. Tohle představení jsem viděl v osmnácti a ještě pořád mám ty dva před očima, jak drží společně v ruce „prázdou korunu“ a dívají se do zrcadla, ve které se proměnila. Divadlo ve své nejlepší podobě je jako svíčka, která nikdy nezhasne, a všechna tato představení mi spolu s celou řadou dalších dodnes planou v paměti.

Když mi bylo něco málo přes dvacet, pracoval jsem jako uvaděč v Národním, takže jsem měl možnost vidět Pinterovu *Zradu*, Shaf-ferova *Amadea*, Millerovu *Smrt obchodního cestujícího* a Ayckbournovu *Postelovou frašku* snad tucetkrát, a ani jednou jsem se nenudil. Večer po představení jsem pak ve své šedé nylonové košili doplněné poněkud teatrální světle fialovou kravatou vysedával v divadelním baru, někdy jen pár židlí od osobností jako John Gielgud či Ralph Richardson – ti dva působili majestátně i v tepláčkách a teniskách. Ani s jedním z nich jsem pochopitelně nikdy nemluvil. Byli to pro mě

bohové. Když jsem měl jednou službu v šatně, Donald Sutherland mi nechal dvacet pencí spropitného. Pořád tu minci mám někde schovanou.

Než jsem se dal na psaní románů, chtěl jsem pracovat v divadle. Jako dítě jsem hrával ve školních představeních. Na univerzitě jsem je režíroval. Do divadla jsem chodil třikrát nebo čtyřikrát týdně, často na bidýlko, kam lístky stávaly pouhé dvě libry. Pokoušel jsem se dostat na konzervatoř a ucházel jsem se o místo asistenta režie, což bylo v té době všeobecně považováno za vhodnou cestičku ke kariéře u divadla. Jenže to nefungovalo. Začalo mi docházet, že je ve mně něco, co do světa, do něhož bych tak rád vstoupil, nejen že nezapadá, ale co mi do něj proniknout vyloženě brání. „Ctižádost, madam, je šílenstvím velkých mužů,“ říká Antonio ve Websterově hře *Vévodkyně z Amalfi*, kterou jsem poprvé viděl v roce 1971 v podání RSC s Judi Denchovou v titulní roli. Doopravdy k zbláznění ovšem je, když se musíte smířit s tím, že svou ctižádost nikdy nenaplníte.

A snad zčásti právě proto jsem napsal divadelní hru *Mindgame – Líbezná vyhlídka*. Abych ten plamen udržoval při životě.

Vlastně jsem se při psaní inspiroval jinou hrou. Viděl jsem ji kdysi v pubertě a od té doby jsem jí přímo posedlý. *Slídila* napsal Anthony Shaffer (bratr Petera Shaffera) a byla to zčásti parodie na Agathu Christie, zčásti naprosto originální detektivka, stejně nápaditá jako cokoli, co kdy napsala královna zločinu. Ve hře vystupují jen tři postavy – bohatý spisovatel, milenec jeho manželky a zasmušilý detektiv, inspektor Doppler –, nicméně během dvou jednání si divák užije celou řadu pozoruhodných překvapení a na scéně se dějí nevídané věci, takže publikum jen ohromeně lapá po dechu. Hra měla víc než dva tisíce repríz. Získala významná ocenění. Byla zfilmovaná... dokonce dvakrát. Dodnes představuje jeden z milníků divadelního světa.

Její úspěch se pochopitelně pokusila napodobit celá řada autorů, nicméně kromě Iry Levina (*Smrtící past*) se to nikomu ani zdaleka nepovedlo. Když se nad tím zamyslíte, na jevišti se toho zase až tak moc udělat nedá. Jistou úlohu může sehrát magie a iluze, ovšem divadlo

z obrovské části stojí na slovech: herci se pohybují v prostoru a mluví spolu. Shaffer určitá fyzická pravidla porušil, právě tak jako to udělal jeho bratr v *Černé komedii*, frašce odehrávající se během výpadku elektřiny, kde se světla na jevišti rozsvítí přesně ve chvíli, kdy má výpadek údajně začít. Problém tkví v tom, že jakmile jsou pravidla jednou porušena, nikoho už neohromí, když to někdo zopakuje. Jestliže je něco jedinečné, nedá se to udělat dvakrát.

Přesto jsem si vypěstoval posedlost představou, že právě mně se to podaří: že napíšu divadelní hru jen s pár postavami, kde v duchu klasické detektivky dojde k celé řadě nečekaných zvrátů, ale přitom jeviště využiju naprosto novým a překvapivým způsobem. Kdykoli jsem měl mezi psaním knih a televizních scénářů chvíli přestávku, zaznamenával jsem si různé nápady a v průběhu let napsal tři divadelní hry, než se mi nakonec zrodila v hlavě *Mindgame – Líbezná vyhlídka*. Do té doby jsem mimochodem slavil jen omezené úspěchy. Jedna z mých her, jednoaktovka s názvem *Kabelka*, byla uvedena na scénu v rámci jistého místního festivalu. Ty dvě další se nehrály nikdy.

Na prkna, která znamenají svět, by se nedostala ani *Mindgame*, nebýt mé sestry Caroliny, která v té době vedla malou, leč úspěšnou divadelní agenturu zastupující herce a herečky. Hru si přečetla a líbila se jí, a tak ji – aniž by mi to řekla – ukázala jednomu svému známému producentovi, Ahmetu Yurdakulovi. Ten mi pár dní nato zavolal a pozval mě, abych zašel na kus řeči.

Na to setkání do smrti nezapomenu. Ahmet měl kancelář kousek od nádraží Euston, tak blizoučko u trati, že se tam pokaždé, když projížděl vlak, začalo všechno třást, jako bychom se najednou ocitli v některé z oněch starých černobílých komedií se Sidem Jamesem nebo Normanem Wisdomem. Ahmet mi nabídl čaj s pachutí motorového oleje a sušenky, které nadsakovaly na talíři. Byl to drobný uhlazený chlapík s vlasy černými jako uhel. Mluvil velmi rychle a kousal si nehty. Na saku mu scházel jeden knoflík a já po celou dobu, co jsme spolu mluvili, nemohl odtrhnout pohled od prázdného místa, kde byl původně přišitý, a ze tří nití, které tam teď visely. Ahmet měl

za asistentku Maureen Batesovou, dámu ve svetříku s copánkovým vzorem, se stříbrnými vlasy a brýlemi zavěšenými na řetízku na krku. Vzhledem k tomu, jak svého šéfa obskakovala, působila spíš jako jeho tetička, nebo možná postarší osobní strážkyně. Vyvolávala dojem nesmírně nedůvěřivé a podezřívavé osoby, drobným písmem si dělala poznámky a na mě téměř nepromluvila. Ona a Ahmet byli zhruba stejně staří, oběma bylo kolem padesátky.

Kancelář nebudila zrovna důvěru. Nacházela se v suterénu třípatrového domu, jejím jediným oknem nebylo přes vrstvu prachu nic vidět, nábytek byl ošklivý a každý pes jiná ves. Vybavuje se mi, jak jsem si prohlížel plakáty na stěnách a v duchu se ptal sám sebe, jestli jsem pro své veledílo opravdu našel ten správný domov. *Manželství o život*, fraška Raye Cooneyho, která měla premiéru v Norwichi. Situační komedie *It Ain't Half Hot Mum*, adaptace stejnojmenného nekonečného seriálu BBC inscenovaná v Gaiety Theatre na ostrově Man. Rolf Harris v *Robinu Hoodovi* v divadle Epsom Playhouse, *Macbeth (Zkrácená verze)* uvedený pod širým nebem v šesti lidech na hradě Middleham.

Abych Ahmetovi nekřivdil, musím říct, že byl z mojí hry nadšený. Jen co jsem vešel do místnosti, vyskočil a objal mě, div mě nezadusil vůní tabáku a vody po holení. Když jsme se posadili, všiml jsem si, že na stole před ním leží krabička amerických cigaret a těžký onyxový zapalovač.

„Ta hra je vynikající. Fantastická!“ zněla skoro první slova, která ke mně pronesl. Rukopis měl před sebou a své prohlášení zdůraznil tím, že do něj uhodil hřbetem ruky. Měl na prstě masivní pečetní prsten, který na první stránce nechal drobné dolíčky. „Nemyslíš, Maureen?“

Maureen neodpověděla.

„Jí si vůbec nevšímejte! Ona nechte. Nic neví. Anthony, něco vám povím. My s tou vaší hrou vyrazíme na turné. A pak se vrátíme do Londýna. Miluju vaši sestru, že mi ji přinesla. Brečel bych radostí z našeho setkání.“

Ahmet byl Turek. Podle mě si tuhle svou roli náramně užíval a hýřil úmyslně květnatými frázemi, kterými svou „jinakost“ náležitě stavěl

na odiv. Když jsem se s ním seznámil blíže, došlo mi, že ve skutečnosti mluví anglicky velmi dobře. Jeho rodiče byli Kypřané tureckého původu a do Spojeného království emigrovali v sedmdesátých letech, aby unikli národnostním bojům a terorismu. Když se nastěhovali do malého bytu v Enfieldu v severním Londýně a pustili se do podnikání v oděvním průmyslu, bylo Ahmetovi deset a každý den dojížděl autobusem do místního gymnázia. Zmínil se mi, že na Roehamp-tonské univerzitě vystudoval informatiku, deset let bydlel u rodičů a pracoval jako softwarový vývojář pro enfieldské sociální služby. Při každém našem setkání mi toho o sobě prozradil trochu víc, až to ve mně vzbudilo dojem, že doufá, že o něm jednou napíšu knihu... zrovna jako Hawthorne. Vždycky jsem ho zdvořile vyslechl, ale popravdě řečeno mě víc zajímaly jeho plány ohledně mé hry, a jestli má na to je uskutečnit.

Maureen už měla připravený seznam štací chystaného turné a teď ho přede mě přisunula. Bath, Southampton, Colchester, York – všechno slušně velká města se skvělými divadly, a měl bych tu rovnou říct, že Ahmet dodržel slovo. Podařilo se mu zlanářit slavného režiséra Ewana Lloyda a během následujících několika týdnů jsem od něj dostával pravidelné zprávy, jak přípravy pokračují. Sehnaly se peníze. O roli doktora Farquhara projevili zájem Jordan Williams. Uzavřely se smlouvy s divadly. Začalo se pracovat na návrzích scény. Jordan Williams roli doktora Farquhara vzal. Zamluvil se sál na zkoušení. Zhustil jsem tu do pár řádek události několika měsíců, protože se chci dostat k tomu, co se stalo v Londýně, nicméně nemůžu dostatečně zdůraznit, jak moc jsem z toho všeho byl nadšený. Můj nejdávnejší sen a největší ctizádost v nějaké formě stále žily.

Zápletka mé hry je následující:

Novinář a spisovatel Mark Styler, který píše o opravdových zločinech, navštíví psychiatrickou léčebnu zvanou Líbezná vyhlídka v naději, že se mu pro připravovanou knihu podaří udělat rozhovor s nechvalně známým sériovým vrahem Eastermanem. Nejprve ale musí přesvědčit zdráhavého a neochotného ředitele ústavu, doktora

Farquhara, aby ho ke svému svěřenci pustil. Styler si dost rychle uvědomí, že v *Líbezných vyhlídkách* rozhodně není něco v pořádku. Doktoru Farquharovi v ordinaci z nějakého záhadného důvodu visí kompletní lidská kostra a jeho asistentka, sestra Plimptonová, má z něčeho očividně strach a snaží se Stylera varovat, ať odejde, dokud ještě může. V průběhu děje přejde znepokojivý pocit ve fyzické projevy násilí a ukáže se, že moc nad léčebnou převzali její chovanci a skutečný doktor Farquhar je po smrti. Styler se ocitne v pasti.

Můj převratný nápad – a nenápadná narážka na Shaffera – spočíval v tom, že vzhledem k tomu, že v *Líbezných vyhlídkách* nic není takové, jak se zdá, mělo by to tak doslova a do písmene fungovat i pro diváky. Proto si s nimi scéna v průběhu celého představení různě pohrává. Dveře, za nimiž v jednu chvíli byl jen vnitřek skříně, najednou vedou na chodbu a o něco později do koupelny. Z okna je toho vidět čím dál míň, protože za ním cihlu po cihle roste zeď. Na obrazech na stěnách je náhle něco jiného než předtím. Závěsy mění barvu a nábytek se v tajnosti přesouvá z místa na místo. Původní název hry zněl *Metanoia*, je to termín z psychologie a označuje opuštění starých, omezujících myšlenkových vzorců, svého starého já... nicméně Maureen tenhle nápad okamžitě smetla ze stolu. „Proč bych měla platit za vstupenky na něco, co je pro mě naprosto nerosozumitelné?“

Má hra měla premiéru v Colchcesteru a vedla si překvapivě dobře. Získala dobré recenze v místních novinách a diváci z ní byli nadšení. To můžu říct s naprostou jistotou, protože jsem v tom prvním týdnu na několik představení sám šel a navykl jsem si o přestávce zaskočit do divadelního baru, abych si poslechl, co si o ní lidé povídají. První jednání končí na ostří nože. Easterman uprchne a začne se vydávat za doktora Farquhara. Zavraždí sestru Plimptonovou. Blíží se se skalpelem v ruce k Marku Stylerovi, který je spoutaný ve svěrací kazajce a nemůže se nijak bránit. Zdá se, že nemá šanci uniknout. Opona. A ono to fungovalo. Poslouchal jsem, jak si lidé tipují, co bude následovat. Nikdo z divadla neodešel předčasně.